

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 26 czerwca 2017 r.

Pozycja 104

POSTANOWIENIE

z dnia 8 czerwca 2017 r.

Sygn. akt Ts 98/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Rymar – przewodniczący i sprawozdawca

Michał Warciński

Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 grudnia 2016 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej Sp. z o.o.,

po s t a n a w i a:

nie uwzględnąć zażalenia.

UZASADNIENIE

1. We wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 24 maja 2016 r. (data nadania) skardze konstytucyjnej, sporządzonej przez adwokata, Sp. z o.o. z siedzibą w W. (dalej: skarżąca) zarzuciła niezgodność art. 80 ust. 1 w związku z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 29, poz. 257, ze zm.; dalej: u.p.a.) – „w zakresie, w jakim [przepisy te] odwołując się do Scalonej Nomenklatury (CN) poszerzają przedmiot opodatkowania akcyzą w stosunku do przedmiotu opodatkowania określonego wprost w u.p.a. i obejmują akcyzą samochody typu kamper” – z art. 217 w związku z art. 2 Konstytucji.

Zdaniem skarżącej norma prawna zawarta w art. 80 ust. 1 w związku z art. 3 ust. 2 u.p.a. jest niezgodna z wywodzoną z art. 217 Konstytucji zasadą nakładania danin publicznych w drodze ustawy w związku z wywodzoną z art. 2 Konstytucji zasadą państwa prawa w aspekcie zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa – umożliwia bowiem objęcie podatkiem akcyzowym samochodu kempingowego przed jego pierwszą rejestracją w kraju.

2. Postanowieniem z 15 grudnia 2016 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

2.1. Wskazując na swoje dotychczasowe orzecznictwo (w tym postanowienia pełnego składu z 23 stycznia 2002 r., Ts 105/00, OTK ZU nr 1/B/2002, poz. 60 oraz 16 lutego 2009 r., Ts 202/06, OTK ZU nr 1/B/2009, poz. 23), Trybunał przypomniał, że art. 2 oraz art. 217 Konstytucji nie wyrażają praw podmiotowych. Normy wywodzone z art. 2 ustawy zasadniczej adresowane są bowiem przede wszystkim do ustawodawcy i wyznaczają sposób, w jaki

powinny być regulowane poszczególne dziedziny życia publicznego. Odwołanie się do tego przepisu może mieć znaczenie tylko w sytuacji, w której skarżący wskaże równocześnie wolność lub prawo podmiotowe mające źródło w innym przepisie Konstytucji i ograniczone na skutek naruszenia zasad w nim zawartych. Z kolei art. 217 Konstytucji określa zakres tzw. władztwa podatkowego i zasady jego urzeczywistniania przez państwo; nie gwarantuje jednak wprost obywatelom czy innym podmiotom prawnym określonej wolności lub prawa konstytucyjnego, których ochrona przed naruszeniami mogłaby stanowić samoistny przedmiot skargi konstytucyjnej odpowiadającej wymogom sformułowanym w art. 79 ust. 1 Konstytucji.

W związku z powyższym Trybunał stwierdził, że skarżąca nie wskazała naruszonych praw przez zaskarżone przepisy, a w konsekwencji sposobu ich naruszenia. Prawidłowe wykonanie obowiązku wskazania, które konstytucyjne wolności lub prawa i w jaki sposób zostały naruszone, polega bowiem nie tylko na numerycznym określeniu postanowień Konstytucji i zasad z nich wyprowadzanych, z którymi – zdaniem skarżącego – niezgodne są kwestionowane przepisy, lecz także na precyzyjnym przedstawieniu treści prawa lub wolności wywodzonych z tych postanowień, a naruszonych przez ustawodawcę, czemu powinna towarzyszyć szczegółowa i precyzyjna argumentacja uprawdopodobniającą stawiane zarzuty.

Skoro art. 2 ani art. 217 Konstytucji nie są samodzielnymi wzorcami kontroli w postępowaniu skargowym, gdyż nie wyrażają praw podmiotowych (nie zmieniło tego bynajmniej przywołanie ich przez skarżącą w ujęciu „związkowym”), przekładała się na odmowę nadania dalszego biegu skardze z powodu niedopuszczalności orzekania (art. 40 ust. 1 pkt 1 *in fine* oraz art. 37 ust. 3 w związku z art. 50 ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o Trybunale Konstytucyjnym, Dz. U. poz. 1157; dalej: ustawa o TK z 2016 r.).

2.2. Trybunał stwierdził także, że oczywiście bezzasadny (art. 37 ust. 3 *in principio* w związku z art. 50 ustawy o TK z 2016 r.) jest zarzut skarżącej, jakoby zaklasyfikowanie na gruncie poz. 59 załącznika nr 1 do u.p.a. samochodu kempingowego do pozycji 8703 CN naruszało jej prawa konstytucyjne. Zadaniem sądu konstytucyjnego nie jest bowiem orzekanie o celowości i zasadności przyjętych przez parlament rozwiązań prawnych; wybór wartości determinujących określone rozwiązanie legislacyjne należy do ustawodawcy i zasadniczo Trybunał Konstytucyjny opowiada się za swobodą tego podmiotu w określeniu hierarchii celów i w preferowaniu danych wartości czy środków służących ich realizacji, a granice swobody tego wyboru określają zasady i przepisy konstytucyjne.

2.3. Ponadto Trybunał stwierdził, że skarga dotyczyła również sfery stosowania prawa przez organy celne, które – zdaniem skarżącej – „stosują Scaloną Nomenklaturę, i tym samym rozszerzają definicję samochodu osobowego, a w konsekwencji rozszerzają obowiązek podatkowy”. Skutkowało to odmową nadania dalszego biegu z powodu niedopuszczalności orzekania; TK nie jest bowiem uprawniony do oceny błędnej subsumpcji stanu faktycznego do regulacji prawnej norm kontrolowanych, zawartych w rozstrzygnięciach stosujących prawo, czy wadliwości ich argumentacji.

2.4. Odpis postanowienia Trybunału został doręczony pełnomocnikowi skarżącej 19 grudnia 2016 r.

3. Pismem procesowym, sporządzonym przez adwokata i wniesionym do Trybunału Konstytucyjnego 23 grudnia 2016 r. (data nadania), skarżąca złożyła zażalenie na postanowienie z 15 grudnia 2015 r., w którym zarzuciła Trybunałowi: po pierwsze – niezasadne przyjęcie, że „podstawą wniesienia przez skarżącą skargi konstytucyjnej nie może być powołanie się na naruszenie wynikających z art. 2 Konstytucji zasad prawidłowej legislacji oraz zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, podczas gdy zasada demokratycznego

państwa prawnego wyrażona w art. 2 Konstytucji i wynikające z niej w[yżej] w[ymienione] zasady mogą, zgodnie z przytoczonym w uzasadnieniu niniejszego zażalenia orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, stanowić wzorzec kontroli konstytucyjności aktu normatywnego w ramach skargi konstytucyjnej”; po drugie – niezasadne przyjęcie, iż „skarżąca nie wskazała naruszonych praw i wolności konstytucyjnych przez przepisy powołane w skardze konstytucyjnej, podczas gdy skarżąca wskazała, że w odniesieniu do art. 80 ust. 1 [u.p.a.] (...) naruszenia praw i wolności konstytucyjnych upatrywać należy w posłużeniu się przez organy podatkowe dla potrzeb wymiaru akcyzy definicją samochodu osobowego wyrażoną w Nomenklaturze Scalonej (CN), która jest znacznie szersza niż pojęcie samochodu osobowego zawarte w art. 80 ust. 1 [u.p.a.]”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. W dniu 3 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: ustawa o TK). Zgodnie zaś z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074; dalej: przepisy wprowadzające) do postępowań przed Trybunałem wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy o TK stosuje się przepisy tej ustawy.

2. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy o TK (poprzednio: art. 37 ust. 4 w związku z art. 50 ustawy o TK z 2016 r.) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 7 ustawy o TK; poprzednio: art. 27 ust. 1 pkt 3 lit. b *in fine* w związku z art. 37 ust. 6 i 7 ustawy o TK z 2016 r.). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

3. Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że odniesienie się do treści zażalenia należy poprzedzić uwagami natury ogólnej, dotyczącymi zasady skargowości obowiązującej w postępowaniu przed polskim sądem konstytucyjnym. Zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy o TK (poprzednio: art. 67 ustawy o TK z 2016 r.) Trybunał, orzekając, jest związany granicami wniosku, pytania prawnego lub skargi konstytucyjnej. Zasada ta wymaga, aby sam skarżący określił akt normatywny lub jego część, które są przedmiotem postępowania. Trybunał nie może z urzędu rozszerzyć tak wskazanego zakresu przedmiotowego kontroli. Istotne jest przy tym to, że Trybunał nie może działać *ex officio* na żadnym etapie postępowania toczącego się przed tym organem. Należy zatem przyjąć, że podmiot składający zażalenie na postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu sam określa granice, w ramach których sprawa podlega rozpoznaniu.

Niezwykle istotna jest przy tym funkcja, jaką pełni ten środek odwoławczy. Jak wynika z treści art. 61 ust. 5 ustawy o TK (poprzednio: art. 37 ust. 4 w związku z art. 50 ustawy o TK z 2016 r.), na postanowienie w sprawie nienadania skardze dalszego biegu skarżącemu przysługuje zażalenie do Trybunału w terminie siedmiu dni od daty doręczenia postanowienia. Przedmiotem zażalenia jest wydane w ramach wstępnej kontroli postanowienie dotyczące oceny strony formalnej skargi. Ponieważ we wskazanym przepisie stanowi się o postanowieniu w sprawie nienadania dalszego biegu skardze, należy uznać, że zażalenie może odnosić się jedynie do przedstawionych przez Trybunał Konstytucyjny argumentów przemawiających za negatywną oceną strony formalnej skargi. Brak takiego odniesienia każdorazowo musi

zostać oceniony jako niepodważenie zasadności argumentacji przedstawionej w zaskarżonym postanowieniu i skutkować będzie nieuwzględnieniem zażalenia (zob. np. postanowienie TK z 31 października 2011 r., Ts 306/10, OTK ZU nr 5/B/2011, poz. 381).

4. Przystępując do rozpoznania wniesionego środka odwoławczego, Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że skarżąca w uzasadnieniu zażalenia nie przedstawiła żadnych argumentów na poparcie sformułowanych w *petitum* zarzutów. Przeciwnie – na s. 3-5 ponownie przedstawiła stan faktyczny sprawy, na s. 5-8 ograniczyła się do dosłownego powtórzenia s. 5-9 uzasadnienia skargi konstytucyjnej, a na s. 8 wskazała na wyroki TK z 8 grudnia 1999 r. w sprawie SK 19/99 (OTK ZU nr 7/1999, poz. 161) oraz 12 grudnia 2001 r. w sprawie SK 26/01 (OTK ZU nr 8/2001, poz. 258), jako świadczące o tym, że art. 2 Konstytucji może stanowić samoistny wzorzec kontroli w postępowaniu skargowym. Skarżąca nie odniosła się w ogóle do podstaw odmowy wskazanych w punktach 3.3, 4 oraz 5 uzasadnienia zaskarżonego postanowienia.

Okoliczność ta stanowi samoistną przesłankę przemawiającą za nieuwzględnieniem rozpatrywanego zażalenia (por. np. postanowienia TK z: 13 stycznia 2011 r., Ts 304/09, OTK ZU nr 1/B/2011, poz. 71; 27 czerwca 2012 r., Ts 55/10, OTK ZU nr 3/B/2012, poz. 268; 13 grudnia 2012 r., Ts 149/11, OTK ZU 6/B/2012, poz. 521; 22 października 2014 r., Ts 297/12, OTK ZU nr 5/B/2014, poz. 388 i Ts 12/13, OTK ZU nr 5/B/2014, poz. 393 oraz 28 grudnia 2015 r., Ts 263/14, OTK ZU nr 6/B/2015, poz. 625). Należy bowiem przypomnieć, że istotą zażalenia na postanowienie o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej (jak i każdego innego środka odwoławczego w innych reżimach proceduralnych) nie jest bynajmniej powielenie treści środka procesowego inicjującego postępowanie, ale umotywowana merytorycznie polemika z argumentacją przedstawioną w rozstrzygnięciu, które go dotyczy, wskazująca ewentualne naruszenia przepisów postępowania przy wydaniu rozstrzygnięcia czy też dokonanie błędnej (nieprawidłowej) oceny sprawy.

Należy również wskazać na to, że skarżąca – odwołując się do wyroków w sprawach SK 19/99 i SK 26/01 – pomija okoliczność, iż od poglądu o dopuszczalności powoływania art. 2 Konstytucji jako samoistnego wzorca kontroli w postępowaniu skargowym Trybunał odstąpił później w postanowieniu pełnego składu w sprawie Ts 105/00. Z mocy art. 37 ust. 1 pkt 1 lit. e *in fine* ustawy o TK (poprzednio: art. 26 ust. 1 pkt 1 lit. f *in fine* ustawy o TK z 2016 r.; art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym, Dz. U. poz. 1064, ze zm., w brzmieniu pierwotnym; art. 25 ust. 1 pkt 1 lit. 3 *in fine* ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym, Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.) pogląd prawny sformułowany w tym orzeczeniu wiąże wszystkie składy orzekające w innych sprawach dopóty, dopóki Trybunał w pełnym składzie od niego nie odstąpi (zob. m.in. postanowienia TK z: 28 sierpnia 2002 r., Ts 57/02, OTK ZU nr 4/B/2002, poz. 285; 20 lipca 2004 r., Ts 62/04, OTK ZU nr 5/B/2004, poz. 301; 27 czerwca 2007 r., Ts 80/07, OTK ZU nr 5/B/2007, poz. 250; 12 października 2011 r., Ts 224/10, OTK ZU nr 5/B/2011, poz. 372).

Niezależnie od powyższego Trybunał w obecnym składzie – po przeanalizowaniu uzasadnienia skargi konstytucyjnej – stwierdza, że argumentacja przedstawiona w zaskarżonym postanowieniu jest w pełni uzasadniona, a tym samym odmowa nadania dalszego biegu skardze była prawidłowa.

Z przedstawionych wyżej powodów – na podstawie art. 61 ust. 8 ustawy o TK w związku z art. 9 ust. 1 przepisów wprowadzających – Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.